

Nové

Vakoveverka létavá (*Petaurus breviceps*)

Důkazem toho, že mezi terarijní zvířata nepatří jen hadi a štíři je poslední dobou stále se rozmáhající chov i tak pro nás nezvyklých druhů mezi něž bezesporu patří i řád **Vačnatci** (*Marsupialia*). V tomto řádu jsou zastoupeny druhy ve velikosti myši až po klokany.

Čeď **Vakoveverkovití** (*Petauridae*) s 3 rody a 10 druhy obývá nejrozšířenější areál mezi vačnatci.

Tato skupina savců je známa již od svrchní křídy . Na mnoha místech v Austrálii byli z vykopávek nalezeny zuby, čelisti a jiné kosti staré asi 1.6 mil. let.

P. australis obývá východní a jihovýchodní pobřeží v Queenslandu, Novém Již. Walesu a Victorii. Váha 430-700g. Tělo měří 27-30cm a ocas 42-48 cm: Vak je rozdělený (jedinečnost mezi vačnatci) na dvě části ve, které je vždy jedna bradavka.

Petaurus norfolcensis obývá východní Queensland, Victorii, východ Nového Již. Walesu. Váha 190-300g. Je velmi podobný *P. breviceps* jen je asi dvakrát větší a obličejová kresba je výraznější. Též ocas je huňatější. Ve vaku 4 bradavky. 1-2 mlád'ata.

Petaurus breviceps u nás nejčastěji chovaný druh. Velikost 120-320mm tělo a 150-480mm ocas. Pochází z Nové Guineje a okolních ostrůvků, Bismarkovo souostroví, východní a jihovýchodní části Austrálie. Uměle byli vysazeni na jihu Austrálie kde se musí potýkat i s chladnějším a nepříznivějším počasím. V přírodě žijí ve skupinkách čítajících až 7 samců a 10 samic plus mláďata. Obývají většinou sušší biotopy, ale nejvíce záleží na dostatku nabízené potravy. Celá skupinka ve dne „nocuje“ pohromadě v jedné dutině včetně mláďat.

Samec alfa hlídá skupinu a jimi obývané potravní území před vetřelci, značkuje své okolí a členy skupiny svými urogenitálními, frontálními a sternálními žlázami. Tento samec se páří také nejčastěji.

Samice mají genitální a „vnitřněvakovou“ žlázu.

V jihovýchodní Austrálii se rodí mláďata pouze od června do listopadu. Severně od oblasti Arnhem Land je to celoročně. Většinou 1-2ks o váze 0.19 g. Březost trvá asi jen 16 dnů dalších 40 dnů jsou spojeni s bradavkou a po 70ti dnech opouští vak. Hnízdo opouští ve stáří kolem 110ti dnů. V této době jsou již přibližně stejně velká jako rodiče. Jejich srst je tmavší a výraznější a zabarvena do modrostříbrna.

???? a to již bývá v kokosovém ořechu, který slouží jako úkryt poněkud těsno obzvláště jsou-li mláďata dvě.

Pohlavní dospělost u samic je v cca 1,5 a u samců 2 letech. Někdy může samice již samostatně mládě vyhnat. Poté většinou velmi rychle zabřezne znovu. Ve volné přírodě se dožívají průměrně 5-8 let. V teráriu se jedinec dožil 14 let.

Boční kožní lem, který je využíván ke kratšímu plachtění začíná na vnější straně přední nohy a končí na kotníku zadní. Evolučně se vyvinul jako částečná ochrana před dravci, kteří většinou číhají na zemi .

Ke vzájemné komunikaci používají širokou paletu zvuků od jemného štěkání po jakési vrčení připomínající snad autíčko na setrvačnick až jemné pištění a nárek mlád'at.

Naše chovná samice pocházela z odchovu a ještě jako velmi malá musela být odstavena od skupiny, jelikož z neznámých příčin přišla o chodidlo na levé zadní noze. Po dobu asi jednoho měsíce byla dokrmována po cca 4 hodinách sunarem nebo ovocnou kaší (Milupa, Baby atd.) Ač toto byla celkem nadlidská práce vše se zobrazilo v dalším již klidném vývoji. Samice se stala velmi klidnou a společenskou což jistě každý ocení při každodenní kontrole a pozorování. Na rozdíl od jedinců pocházejících z přírody, kteří zůstávají dál velmi ostražití a plašší i při dlouhodobějším chovu. Často při sebemenším nebezpečí okamžitě mizí v úkrytu a ze zajímavého pozorování není na dlouhou dobu zase nic. Jelikož chybějící chodidlo se zdálo jako malý hendikep byl k samici ve věku 2 let přidán 1,5 roku starý samec. Přibližně po 6 měsících společného chovu se samice zdála být o poznání tlusčí a vyžadovala také mnohem více potravy.

Po velmi opatrné kontrole jejího vaku jsem mohl konstatovat „máme malé vakušky!“. Ve vaku bylo vidět několik nožiček ve velikosti o něco menší než čerstvě narozená myšátka. Postupem času již byla rozpoznatelná mlád'ata dvě. Páření jsem zpočátku neměl možnost

vídat. Nyní je to již celkem běžné a vakušky se s tím ani moc netají.

Pohlaví je rozpoznatelné velmi lehce.

Samec má v dospělosti na čele po vypadání chloupků světlou lysinku. Pro zkušenější oko rozpoznatelná varlata a hlavně mu chybí břišní vak.

Potrava se v přírodě skládá převážně z míz nejčastěji eukalyptových stromů, nektaru, semen plodů, ovoce, květů (převážně na podzim a v zimě) z různého druhu hmyzu a jejich larev (na jaře a v létě), .

V teráriu předkládáme ovoce od jablek, banánů, hroznového vína, mandarinek, pomerančů, kiwi, jahod atd. přes zeleninu jako mrkev, červená řepa, okurky dále jádroviny, kompoty atd.

Rádi se nechávají uplácet piškoty.

Asi 2-3krát týdně dostávají kromě jiného buď instantní ovocnou kaši, sunar, jogurt (obsahuje „přátelské bakterie“), domácí džem nebo med.

Napájení je zajištěno kuličkovou napáječkou s vodou případně vodou s jablečným džusem (1:2). V teplém teráriu brzy dojde k mírnému skvašení a hned je veselo.

Jako živočišnou složku předkládám šváby, cvrčky, moučné červy a sarančata.

Tato složka by měla činit asi 25% stravy. Jinak samozřejmě platí čím pestřejší nabídka tím lépe.

???? U březí samice se mi stalo osudné to když dvakrát zabila mláďata a poté je snědla. Při dalším zabřeznutí jsem ji vždy předkládal spíše nadbytek živočišné stravy a již se to vícekrát neopakovalo.

Nedoporučuji nabízení myších holátek. Mlád'ata obou druhů jsou si až moc podobná a vystavovali by jsme je velkému nebezpečí, že si je někdo ze skupiny až moc „oblíbí „.

Pro založení chovu je nutné počítat s tím ,že je potřeba min. 2 kusů. Vakušky jsou milá zvířátka žijící ve skupinách proto je důležité se toho to držet i v chovu.

Několik let jsem vakušky (1,1+ ml.) choval v teráriu 80x50x50 cm (š,h,v)

Nakonec chovná skupinka byla zvětšena a musela být přemístěna do větších rozměrů (200x80x100).

Malou zajímavostí je možnost jakéhosi násilného otočení denního a nočního režimu. Jelikož je skupina umístěna v chovatelském kroužku bylo vhodné tento režim upravit. Jednoho dne se jim den prodloužil na 24h a denní a noční režim se jim celý otočil. Vakuškám trvalo asi týden než si na tuto změnu zvykli. Přes normální den v teráriu svítí jen slabé modré světlo (25W).

V „naší“ noci je zapnuta 60W bílá žárovka. Podmínkou této úpravy je tmavé místo bez přístupu denního světla. Návštěvníci takto mají možnost shlédnutí veverčího nočního života přes celý den.